

čamrňák Michala Jagelky

MALÝ ZÁZRAK S VIKTOREM PREISSEM

ROZHLAS JE kouzelné místo a někdy (ve chvílích opravdu veskrze vzácných!) dojde na jeho půdě přímo před mikrofonem k malému zázraku. I mě něco podobného potkalo. Bylo to před dvěma týdny v neděli 13. března. Ten den slavil 75. narozeniny pan Viktor Preiss. A já zkusil Viktora Preisse v den jeho půlkulatin pozvat do studia Dvojky jako speciálního hosta.

V mediálním prostředí je o panu Preissovi známo, že nerad poskytuje rozhovory. Nechce mluvit o svém soukromí a nesnáší bulvár, který mu několikrát ublížil. Patří k osobnostem, které se ostýchají o sobě mluvit. Připadá jim to nepatřičné. Na rozdíl od mnoha jiných, kteří toho sice moc co říct nemají, ale hovoří o to raději...

Zkrátím to. Viktor mé pozvání přijal a už při příchodu do budovy rozhlasu se omlouval, že to s ním bude nuda a že neví, o čem si budeme povídat. A že to vidí tak na pětiminutový krátký rozhovor.

A pak došlo k onomu zázraku. Viktorovi se v Nedělním Kolotoči zalíbilo a my si povídali a povídali. Rozvyprávěl se o svém

dětství, o bouřlivém mládí a studiích, vyprávěl nám, jak se na schodech v budově DAMU objevilo světlo – a to světlo s ním zůstalo už celý život. Tím světlem měl na mysli svou ženu, paní Janu Preissovou. Bylo jasné, že ho to začalo bavit. Řekl i věci, které zatím ještě nikde nevyprávěl.

Dvě hodiny utekly a já se přistihl, že se usmívám. Prostě jen tak. Zmocnil se mě takový ten opojný pocit z toho, co právě vzniklo. Věděl jsem, že se právě podařilo něco zvláštního. Zkrátka malý zázrak! ■

rozhlasové rozhledy
SVLEČTE SE DONAHA!

text Eva Schulzová, publicistka

SLEDOVALI JSTE rádi britský seriál Černé zrcadlo? Zkoukli jste už i poslední řadu série Ve službě z produkce BBC? Zhlkli jste na Netflixu Hru na oliheň a teď nevíte, co budete dělat, než Dong-hyeok Hwang natočí pokračování? Bažíte po dalším napínavém thrilleru z prostředí tajné organizace?

Stanice BBC Radio 4 má pro vás řešení – a ne, nejsou to The Archers (emblematický program BBC Radio 4, nejdéle vysílaný rozhlasový seriál, který začal tak dávno, že si to už snad nikdo ani nemůže pamatovat). To, na co vás chcí upozornit, je novinka s názvem Limelight. Půlhodinový podcast vychází každý týden od května 2021 (a zároveň má vždy v pátek ve 14.15 premiéru na BBC Radio 4). Cílem

tvůrců je produkovat napínavé moderní minisérie na pomezí thrilleru, hororu a krimi (někdy s nádechem true crime). A začali nejlépe, jak to šlo – šesti-dílnou sérií The System, která získala cenu Prix Europa v kategorii Best European Radio Fiction Series of the Year 2021.

Vzpomínáte si, jak se hrdinové oblíbených seriálů „do toho“ zapletli? Proč začali hrát hru na oliheň, proč se rozhodli stát testery zkušební verze počítačové hry, proč spustili nový herní čip? Měli špatné životní období, náhodou někoho potkali a ten je nalákal – vizitkou, pozvánkou, dárkem. Spouštěcím mechanismem.

S Jakem, hlavním hrdinou Systému, je to podobné, ne-li ještě horší – on má špatné období vlastně

celý život. Je mu něco přes dvacet, není zvlášť chytrý, sportovně nadaný, pohledný ani sebevědomý, natož v čemkoli úspěšný. V rodině, ve škole, v práci i mezi vrstevníky se cítí jako outsider, o navazování kontaktů s dívkami nemluvě. A tak když se dozví o tajném seberozvojovém kurzu, který je určen výhradně mužům a slibuje, že účastníky zocelí fyzicky i psychicky a udělá z nich alfa samce, rozhodne se využít příležitost.

Už teď je vám jasné, že vedoucí kurzu asi není moc pěkný lidumil a že v té nabízené „proměně chlapce v muže“ bude nějaký háček... Chtěli byste vědět, jaký, že? Tak račte, Systém je dostupný online na BBC Sounds a čeká už jen na vás: Úroveň 1 – Svlečte se donaha! ■

Zachovat celibát,
nebo zachránit lidstvo?

DRUHÝ ROMÁN zkušeného scenáristy Václava Holance Dikůvzdání (Odeon) přichází ke čtenářům s odstupem devíti let od předchozí autorovy prózy Herci. Čekání se však vyplatilo.

Ocitáme se ve světě, ve kterém muže přestanou zajímat ženy a ztrácejí svou plodnost. Společnost se proměňuje a stále významnější roli v ní hrají ženy, které postupně přebírají vedoucí funkce. Naopak role mužů slábne a lidstvu hrozí vyhynutí. I mezi muži však existují výjimky, třebaže by se daly spočítat na prstech jedné ruky. Patří mezi ně i katolický kněz z malé jiho-moravské vesničky Strachohlávky poblíž Pálavy, kde se značná část románu odehrává.

Holancova próza stojí za přečtení z několika důvodů. Přes rozsah pěti set šedesáti stran nenudí. Ani netrpělivý čtenář nepodléhá nutkání stránky přeskakovat a délka románu není samoúčelná. Postavy jsou plastické a životné. Zápletka předkládá poměrně uvěřitelnou situaci a jednoduše pracuje s tím, co nám současnost servíruje již nyní. S autorskou licenci a sebevědomím to posouvá dál. Přes veškerou fikci má kniha co sdělit k dnešku. Přestože je příběh zasazen do lokálního prostředí, přináší problematiku, která je aktuální pro celý svět.

Současné české próze dominují spíše ženy, zvláště pak žebříčkům prodejnosti.

Václav Holanec je pravděpodobně svým románem z těchto příček nesadící, ale řadu mnohem úspěšnějších titulů předčí propracovaností, psychologičností postav, budováním příběhu. Bude-li srovnávat

s jinou dystopií, vedle které se souběžně ocitá na knižních pultech, a to s Listopádem Aleny Mornštajnové, Holancova próza jednoduše vítězí. Propojení sci-fi, náboženství a politiky prostě v tomto případě funguje.

Věrně podané vesnické prostředí se všemi jeho zákulisními intrikami a mocenskými půtkami na straně jedné, globální spiknutí na straně druhé. Problémy zůstávají. A je jedno, jestli ve vládnoucích křeslech sedí muži, nebo ženy. Málokomu se podaří podobný žánr uchopit s vtipem a s nadsázkou. Holancovi ano. Až přečtení knížky dá odpověď, jestli se podaří lidstvo zachránit před vyhynutím, případně za jakých osobních obětí.

Pavel Kotrla, literární publicista